

احساس شایستگی در کلاس درس

www.ketab.ir

مؤلف:

منصوره مختار خان

سرشناسه	مختارخان، منصوره، ۱۳۵۰ -
عنوان و نام پدیدآور	احساس شایستگی در کلاس درس / مولف منصوره مختارخان.
مشخصات نشر	گسترش علوم نوین . ۱۴۰۰ .
مشخصات ظاهری	۷۱ص:، مَصور (رنگی).
شابک	978-622-5714-01-4: ۴۸۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	کتابنامه: ص. ۶۶ - ۷۱.
موضوع	شاگردان - بهداشت روانی Students - Mental health شایستگی (اخلاق) Merit (Ethics)
رده بندی کنگره	LB۳۴۳۰
رده بندی دیویی	۳۷۱/۷۱۳
شماره کتابشناسی ملی	۸۷۵۵۴۰۷
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فیبا

www.ketab.ir

احساس شایستگی در کلاس درس

منصوره مختارخان

هادی احمدی

سینا حمیدی

اول، زمستان ۱۴۰۰

۱۰۰۰

۹۷۸-۶۲۲-۵۷۱۴-۰۱-۴

۹۲ صفحه

۴۸۰۰۰۰ ریال

گسترش علوم نوین

عنوان کتاب:

مؤلف:

ویراستار:

طراح جلد:

نوبت چاپ:

شمارگان:

شابک:

تعداد صفحات:

قیمت:

انتشارات:

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱.....	پیشگفتار.....
۳.....	اهمیت کتاب.....
۴.....	شایستگی.....
۸.....	مفهوم شایستگی تحصیلی.....
۱۱.....	احساس شایستگی و انگیزه.....
۱۳.....	ابعاد ادراک شایستگی در آموزش.....
۱۸.....	اثر بخشی آموزش و تدریس در توسعه شایستگی.....
۲۳.....	مدل برنامه درسی و توسعه شایستگی.....
۲۶.....	شایستگی های پنهان (از رهبری تا فن بیان).....
۲۹.....	ویژگی های فردی و رشد شایستگی.....
۳۵.....	تحقیقات مشابه.....
۴۶.....	کاربرد شایستگی ها.....
۴۷.....	مدل سازی شایستگی ها.....
۴۹.....	شایستگی و رفتارهای کلیدی.....
۵۰.....	چرا باید مدل شایستگی بسازیم؟.....
۵۲.....	انواع مختلف مدل شایستگی.....
۵۳.....	مدل شایستگی کلیدی.....
۵۴.....	مدل شایستگی مختص مشاغل.....
۵۵.....	مدل شایستگی مدیریت.....
۵۶.....	ساخت و نگاشت مدل شایستگی.....

پیشگفتار

بر طبق نظر وایت (۱۹۵۹) و دسی و ریان (۲۰۰۰) افراد دارای یک نیاز ذاتی برای احساس شایستگی و تعامل مؤثر با محیط هستند. هارتر (به نقل از ریو، ۱۳۹۰) در مطالعه خود دریافت دستیابی به مهارت، نیاز به شایستگی یادگیرنده را ارضا می‌کند و وی را به ادراک شایستگی می‌رساند. معیارهای فرد برای ارزیابی عملکردش و پی‌بردن به شایستگی یا ناشایستگی‌اش شامل عملکردهای گذشته، عملکردهای همسالان و ارزیابی‌های دیگران است. بنابراین ادراک پیشرفت، انجام دادن بهتر از دیگران و تحسین و بازخورد مثبت برای عملکرد یادگیرنده می‌تواند وی را به ادراک شایستگی برساند (ریو، ۱۳۹۰). بر طبق مدل انگیزش شایستگی هارتر (۱۹۸۱) حتی می‌توان توضیح داد که چگونه ادراک شایستگی بر تاب‌آوری تحصیلی اثر می‌گذارد. در این مدل هارتر چنین بیان داشته است که نیاز شایستگی در افراد آنان را به تلاش برای دستیابی به تسلط و شایستگی وا می‌دارد. در همین راستا تأیید و تقویت تلاشهای مستقلانه یادگیرندگان موجب ادراک شایستگی در آنان می‌شود.

از سویی دیگر تأکید بر این تلاشها نظام خود پاداش دهی را در یادگیرنده شکل می‌دهد که همان انگیزش درونی است. در اینصورت یادگیرنده چالش‌ها را به جای کار آسان ترجیح می‌دهد، بیشتر به ارضای عمیق خود می‌پردازد تا رضایت معلم، تلاش‌هایش مستقلانه است و عملکردش را براساس معیارهای درونی و مستقل از معلم ارزیابی می‌کند (پینترچ و شانک، ۱۳۹۰). در سالهای اخیر، مفهوم انگیزش شاهد تحولات نظری بسیار بوده است. در تحقیقات تربیتی گرایش به الگوهای اجتماعی فرهنگی یادگیری که بر بافت (زمینه) و ارتباط با ابعاد مختلف وجودی انسان تأکید دارد گسترش یافته و دیدی واقع بینانه‌تر و عینی‌تر از انسان با پیچیدگی‌هایش ارائه کرده است (شهرآرای، ۱۳۹۰) ادراک شایستگی به عنوان

یک مفهوم انگیزشی عبارت است از احساس توانمندی برای انجام دادن موفقیت‌آمیز تکالیفی که مستلزم برخورداری از مهارت‌های معینی است که از طریق تعامل با محیط اجتماعی و فیزیکی به وجود می‌آید. (سیف، بشاش و اطمینان ۱۳۸۳). هارتر (۱۹۹۱)) ادراک شایستگی را می‌توان به عنوان محرکی چند بعدی که افراد را در حوزه‌های فیزیکی، اجتماعی و شناختی هدایت می‌کند، توصیف نمود.

بر اساس این دیدگاه، ادراک شایستگی و لذت درونی آن از موفقیت به دست می‌آید، منجر به افزایش تلاش برای موفقیت می‌گردد (ردفیلد، ۲۰۰۸) قضاوت در مورد شایستگی یا توانایی در حوزه‌های خاص، شبیه قضاوت‌های خودکارآمدی و نظریه بندورا (۱۹۹۷) است؛ این قضاوت صرفاً به معنی انتظاراتی نیست که فرد از بازدهی دارد (اکلز و همکاران، ۱۹۹۸). پنتریچ و همکاران او (پنتریچ، ۱۹۹۹، ۱۹۸۹، پنتریچ و دیگورت، ۱۹۹۰، پنتریچ و گارسیا، ۱۹۹۳، ۱۹۹۱، پنتریچ و شرابن، ۱۹۹۲؛ والترز، یو و پنتریچ، ۱۹۹۶) در یک سری تحقیقات میدانی همبستگی به بررسی رابطه بین باورهای شایستگی خود و استفاده دانش آموزان از راهبردهای شناختی مختلف همچون بسط (یادداشت برداشتن، خلاصه کردن) و راهبردهای فراشناختی یا خودتنظیمی (طرح‌ریزی، بررسی و نظارت) پرداختند. این راهبردهای شناختی و فراشناختی نه تنها به تلاش بیشتر درمورد تکلیف، بلکه به «پردازش عمیق‌تر» مطالبی که قرار است آموخته شوند منجر می‌گردند، و باید به سطوح بالاتر درک و آموزش عمیق مربوط باشند. ادراک شایستگی خود، قضاوت و خودارزیابی دانش-آموزان درباره توانایی خود برای انجام یک تکلیف خاص است (هارتر، ۱۹۸۵)

ادراک شایستگی برگرفته از مقیاس شایستگی ادراک شده هارتر (۱۹۸۲) و منعکس‌کننده احساس کلی فرد درباره شایستگی در تکالیف مدرسه هستند. عوامل موثر بر احساس شایستگی را می‌توان به صورت زیر طبقه بندی نمود: